

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 27361-06-13 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 37117-03-18 XXX נ' XXX ואח'

בפני כבוד השופטת הבכירה שושנה ברגר

התובעת: XXX ת.ז. XXX
ע"י ב"כ עו"ד ליאור פליק ואח'

נגד

הנתבעים: 1. XXX ת.ז. XXX
2. XXX ת.ז. XXX
3. XXX ת.ז. XXX
ע"י ב"כ עו"ד סמדר וינברג ואח'

4. XXX ת.ז. XXX
5. XXX ת.ז. XXX
6. XXX ת.ז. XXX
7. XXX ת.ז. XXX

פסק דין

מבוא:

מונחות להכרעתי שתי תובענות כדלקמן:

- תמ"ש 27361-06-13 תביעה שכותרתה: "תביעה בנושא גביית מזונות" (להלן: "התביעה המקורית").
- ת"ע 37117-03-18 תובענה לביטול הסכם חלוקת עיזבון ופסק דין מיום 1.8.16 (להלן: "התביעה לביטול").

הצגת הצדדים להליך:

1. התובעת, הגב' XXX (להלן: "התובעת"). הנתבע מס' 1, מר XXX (להלן: "פלוני"). התובעת ופלוני ניהלו קשר זוגי משנת 1995 (ללא נישואין) במהלכו נולדו 2 ילדיהם: XXX ו-XXX (כיום בגירים).
2. הנתבע מס' 2 הינו מר XXX, אחיו של פלוני (להלן: "אלמוני").
3. הנתבעת מס' 3 הינה הגב' XXX, אחותם של פלוני ואלמוני (להלן: "פלונית"). פלוני, אלמוני ופלונית ייקראו להלן ביחד: "האחים".
4. הנתבעים מס' 4-7 הינם 3 ילדיה של המנוחה הגב' XXX ז"ל, אחותם המנוחה של האחים: XXX, XXX ו-XXX, ובעלה מר XXX (להלן: "הנתבעים 4-7").

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 27361-06-13 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 37117-03-18 XXX נ' XXX ואח'

5. אמם של האחים, המנוחה הגב' XXX ז"ל (להלן: "המנוחה") נפטרה ביום 26.11.97 (ראו: נספחים 3-4 להודעת האחים מיום 21.7.15). על פי צוואתה מיום 22.5.95 שניתן צו לקיומה ביום 8.7.98, המנוחה ציוותה את כל רכושה לבעלה המנוח מר XXX ז"ל (להלן: "המנוח") באם הוא יאריך ימים אחריה, כפי שאכן קרה.

6. אביהם של האחים, המנוח, נפטר ביום 23.6.07. ביום 2.3.08 ניתן צו לקיום צוואת המנוח מיום 22.5.95 (ראו: נספחים 1-2 להודעת האחים מיום 21.7.15). על פי צוואתו, ציווה המנוח את כל רכושו לארבעת ילדיו: האחים והגב' XXX ז"ל. על פי צו קיום הצוואה מיום 2.3.08 הזוכה XXX ז"ל נפטרה לפני המנוחה ועל כן יזכו בחלקה צאצאיה בחלקים שווים, הם הנתבעים 4-6.

7. התובעת ופלוני מוכרים למותב זה למן שנת 2010 אז הגישה התובעת תביעותיה לראשונה כנגד פלוני. ביום 17.10.11 ניתן פסק דין בהליכים הראשוניים בין הצדדים (תמ"ש 27713-03-10 והתיקים הקשורים). פסק דין נוסף בעניינם של הצדדים ניתן ביום 27.9.16 בתביעות משמורת והפחתת מזונות שהגיש פלוני (תמ"ש 5522-10-13 ותמ"ש 5580-10-13). ביום 26.2.17 ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי בערעור שהגיש פלוני על פסק הדין מיום 27.9.16 (עמ"ש 36542-11-16) במסגרתו הגיעו הצדדים להסכמה בדבר דמי המזונות.

8. למן שנת 2010 נקטה התובעת בהליכי גבייה בלשכת ההוצאה לפועל כנגד פלוני במסגרת תיק הוצל"פ 02-02698-10-0 (להלן: "תיק ההוצל"פ"). יצוין כי במועד הגשת התביעה המקורית (13.6.13) גובה החוב בתיק ההוצל"פ עמד ע"ס למעלה מ-60,000 ₪ (ראו: סעיף 7 לתביעת גביית המזונות המקורית).

התביעה המקורית:

9. כאמור, ביום 13.6.13 הגישה התובעת את התביעה המקורית, במסגרתה עתרה להורות כדלקמן: א. להורות כי למשכון הרשום לטובת אלמוני על זכויותיו של פלוני ברכב מסוג XXX מ.ר. XXX (להלן: "הרכב") אין תוקף ואו שהמשכון נסוג מפני זכותה של התובעת לממש הרכב ולהיפרע מחוב המזונות של פלוני במסגרת הליכי הגבייה בתיק ההוצל"פ.

ב. להורות כי פלוני הינו בעלים של 1/4 מזכויות אביו המנוח בבית ברחוב XXX, ב-XXX הידוע כגוש XXX חלקה XX (להלן: "הבית ב-XXX") ולהורות בצו ללשכת רישום המקרקעין לרשום זאת.

ג. להורות כי פלוני הינו בעלים של 1/4 מזכויות אמו המנוחה בבית בקרקע ב-XXX (להלן: "הקרקע ב-XXX") ולהורות בצו ללשכת רישום המקרקעין לרשום זאת.

10. ביום 29.1.14 הגיש פלוני כתב הגנה מטעמו.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 27361-06-13 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 37117-03-18 XXX נ' XXX ואח'

11. ביום 2.2.14 הגישה התובעת תביעה מתוקנת במסגרתה שונתה כותרת התביעה ל"תביעה לסעד הצהרתי", וכן צורפו כנתבעים לתובענה אלמוני ופלונית. כמו כן, צירפה התובעת את יורשי עזבון הוריו המנוחים של פלוני, המנוח והמנוחה ז"ל כנתבעים 4-5. ביום 7.5.14 הגישו האחים כתב הגנה מתוקן. בהמשך, הוספו לתובענה הנתבעים 4-7.

12. הנתבעים 4-7 לא הגישו כתבי הגנה (חרף המצאה כדין ראו: סעיף 14 לפסק הדין החלקי מיום 10.1.20).

13. לישיבת ק.מ הראשונה בתיק שהתקיימה ביום 12.5.14 הופיעה התובעת כשהיא אינה מיוצגת. ישיבת ק.מ נוספת התקיימה ביום 10.12.14.

14. תצהירי עדות ראשית מטעם התובעת הוגשו ביום 11.7.16 (ת/1). ביום 15.11.16 הוגשו תצהירי האחים: פלוני (נ/1), פלונית (נ/2), אלמוני (נ/3).

15. ישיבות הוכחות התקיימו במועדים כדלקמן:
- בישיבת ההוכחות שהתקיימה ביום 11.6.17 נחקרה התובעת.
- בישיבת ההוכחות שהתקיימה ביום 14.9.17 נחקרו האחים.
בסיום הישיבה קצבתי מועדים להגשת סיכומים. לאחר שהוגשו הסיכומים ניתן פסק הדין החלקי, כמפורט לעיל.

16. ביום 10.1.20 ניתן פסק דין חלקי בתביעה (להלן: "פסק הדין החלקי") לפיו נקבע בסעיף 50 א'-ד' כדלקמן:

א. עתירות התובעת להורות כי פלוני הנו בעלים של 1/4 מזכויות אביו המנוח XXX בבית ברחוב XXX בXXX ולהורות בצו ללשכת רישום המקרקעין לרשום זאת, ולהורות כי פלוני הינו בעלים של 1/4 מזכויות אמו המנוחה XXX ז"ל בבית בקרקע בXXX ולהורות בצו ללשכת רישום המקרקעין לרשום זאת- מתייתרות לאור הטעמים שפורטו בפסק דין חלקי זה.

ב. עתירת התובעת להורות כי למשכון הרשום לטובת אלמוני על זכויותיו של פלוני ברכב אין תוקף ו/או שהמשכון נסוג מפני זכותה של התובעת לממש הרכב ולהיפרע מחוב המזונות של פלוני במסגרת הליכי הגבייה בתיק ההוצל"פ מזונות- תידון לאחר מתן פסק דין בתובענה הנוספת, בשל הנימוקים שפורטו בפסק דין חלקי זה.

ג. עתירת התובעת להורות כי כל הסכם שנערך בין הנתבעים לבין עצמם הנוגע להעברת הזכויות ו/או הסתלקות מהעזבון לאחר מועד הגשת התובענה עסקינן מהווה הברחת

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 27361-06-13 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 37117-03-18 XXX נ' XXX ואח'

נכסים אסורה ונעדר כל תוקף מחייב- אין מקומה להתברר במסגרת התובענה דין כי אם
במסגרת התובענה הנוספת המתבררת בפניי.
ד. שאלת הוצאות ההליך דנא תידון במסגרת פסק הדין המשלים (שיינתן כאמור בסוגיית
ההלוואה לרכישת הרכב)".

דהיינו, במסגרת פסק דין זה, עלי לדון בנוסף בסוגיית ההלוואה לרכישת הרכב וכן בסוגיית
ההוצאות, ואעשה כן בהמשך פסק הדין, אולם תחילה אדון בתביעה לביטול, אשר לדיון זה
השלכות לעניין התביעה המקורית, כפי שהובהר בפסק הדין החלקי (ראו : סעיפים 36-37 ו-39-43
לפסק הדין החלקי).

התביעה לביטול:

17. ביום 18.3.18 הוגשה התביעה לביטול. ביום 19.6.18 הוגש כתב הגנה מטעם האחים. הנתבעים 4-7
לא הגישו כתבי הגנה (חרף המצאה כדן. ראו : אישורי המסירה שצורפו לבקשה למתן פסק דין
בהעדר הגנה מיום 8.11.18).

18. ישיבת ק.מ התקיימה ביום 10.2.19.

19. התובעת הגישה תצהירי עדות ראשית מטעמה ביום 6.5.19 (ת/1). תצהירי עדות ראשית מטעם
האחים הוגשו ביום 26.9.19 : פלוני (נ/1), פלונית (נ/2), ואלמוני (נ/3).

20. ישיבות הוכחות התקיימו במועדים כדלקמן :

- בישיבת ההוכחות שהתקיימה ביום 2.2.20 נחקרו : התובעת, והאחים.
  - בישיבת ההוכחות שהתקיימה ביום 3.3.20 נחקר עו"ד א' ג'.
- בסיום הישיבה קצבתי מועדים להגשת סיכומים. משהוגשו סיכומי הצדדים, ניתן כעת פסק
הדין.

טענות הצדדים בתמצית:

21. התובעת סבורה כי דין הסכם חלוקת עיזבון בין יורשים אשר נחתם ביום 11.3.16 (להלן : "הסכם
החלוקה") להתבטל. היא מבססת את טענותיה על האדנים הבאים :
- א. ההסתלקות נעשתה על מנת לסכל את זכויותיה של התובעת בנושא. מדובר בטעם פסול הנגוע
בחוסר תום לב המביא לביטול ההסתלקות, קרי הסכם החלוקה.
- ב. הסכם למראית עין- על פי סעיף 13 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 (להלן : "חוק
החוזים").

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-06-27361 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 18-03-37117 XXX נ' XXX ואח'

- 1 ג. הסכם פסול שמטרתו היא הברחת נכסים, ואשר סותר את תקנת הציבור לפי סעיף 30 לחוק
- 2 החוזים.
- 3 ד. פסק הדין מיום 1.8.16 הושג בדרך של מירמה והטעייה ולכן דינו להתבטל.
- 4
- 5 22. מנגד, האחים סבורים כי התובעת אובססיבית ונוטרת, אשר שמה לעצמה מטרת על להתנקם
- 6 בפלוני. לטענתם, המדובר בתביעת סרק שלא הוכחה:
- 7 א. לא מתקיימות הנסיבות החריגות בעטיין על בית המשפט להיעתר לביטול פסק דין מחמת
- 8 תרמית. מעשה התרמית לא הוכח.
- 9 ב. התובעת לא הביאה כל הוכחה לטענתה העלומה כי הסכם החלוקה מהווה חוזה למראית עין.
- 10 ג. התובעת לא הוכיחה תביעתה ולא תמכה טענותיה באף ראיה נוספת מסייעת מלבד עדותה
- 11 שלה שהתגלתה כעדות מתחמקת, מניפולטיבית, ולא אמינה.
- 12 ד. התובעת נמנעה מלאתר מסמכים ו/או להביא עדויות לטענותיה. לא בכדי נמנעה התובעת
- 13 בחוסר תום לב מלהציג את מלוא המסמכים מתיק העיזבון.
- 14 ה. פסק הדין החלוט מיום 1.8.16 נבחן על ידי הערכאה המוסכמת פעמיים. בקשת התובעת
- 15 נדחתה פעמיים והדבר מהווה השתק פלוגתא ועילה.
- 16 ו. התובעת לא הוכיחה כי זכות הנתבעים נסוגה מול זכותה הנטענת למזונות לכאורה.
- 17 ז. מדובר בתביעה חסרת סיכויים להוכחה, תביעת סרק קנטרנית. בשל התנהלות התובעת יש
- 18 לחייבה בהוצאות לדוגמא ובקנס לאוצר המדינה.
- 19

דיון והכרעה:

המסגרת הנורמטיבית:

- 23 23. הסכם לחלוקת עיזבון, ככל הסכם אחר, כפוף לענייני החוזים, ועל כן הגם שבית המשפט אישר את
- 24 ההסכם ואף נתן לו תוקף של פסק דין, אין ההסכם חסין באופן מוחלט מפני ביטולו, ואין בכך כדי
- 25 למנוע העלאת טענות לפגמים בכריתתו בהתאם לעילות המנויות בחוק החוזים.
- 26
- 27 24. כידוע, הנטל להוכיח את התקיימות העילות החוזיות לביטול ההסכם מוטל על הטוען
- 28 להתקיימותן.
- 29
- 30 25. על כן, אבחן להלן, האם עמדה התובעת בנטל להוכיח קיומה של עילה חוזית לביטולו של
- 31 הסכם החלוקה.
- 32
- 33 26. עוד ייאמר כי בענייננו, הסכם החלוקה הינו למעשה, במהותו, הסתלקות מהעיזבון על ידי
- 34 פלוני. ראו: סעיף 3 להסכם החלוקה:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 27361-06-13 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 37117-03-18 XXX נ' XXX ואח'

3. הצדדים מצהירים בזאת כי הסכימו ביניהם שעזבון המנוח יחולק בין הצדדים באופן כפי שיפורט להלן:

א. פלונית ואלמוני יקבלו לבעלותם בחלקים שווים זכויות של פלוני מהמגרש אשר ב-XXX.

ב. פלונית ואלמוני יהיו זכאים לקבל לבעלותם בחלקים שווים את זכויותיו של פלוני בדירה.

ג. פלונית ואלמוני יהיו זכאים לקבל לבעלותם בחלקים שווים את זכויותיו של פלוני על המגרש ב-XXX.

מובהר ומוסכם בין הצדדים, כי חלקיהם וזכויותיהם של XXX, XXX ו-XXX, יישארו בהתאם לצוואה והירושה".

מהסעיף הנ"ל עולה למעשה כי מהות הסכם החלוקה הינה הסתלקותו של פלוני מעזבון המנוח לטובת אלמוני ופלונית, כאשר המניע להסתלקות מפורט בכותרת הסכם החלוקה ("והואיל" השלישי):

"והואיל: וביום 2.1.13 נערך הסכם הלוואה בין פלוני לבין אלמוני ופלונית, לפיו פלוני קיבל הלוואה בסך 147,000 ₪ מאת המנוח וכן הלוואה בסך 300,000 ₪ מאת אלמוני ופלונית, אשר טרם נפרעה".

27. כיון שהשאלה הטעונה הכרעה היא הלכה למעשה שאלת תוקפה של ההסתלקות, הרי שיש להתחיל את הבדיקה לגביה מבראשית, דהיינו מהמסגרת הנורמטיבית הבסיסית שבגדרה באה לעולם. מסגרת זו הינה חוק הירושה, תשכ"ה-1965 (להלן: "חוק הירושה") (ראו והשוו: ע"א 2041/05 מחקשווילי נ' מיכקשווילי [פורסם בנבו] (19.11.07) להלן: "פסק דין מחקשווילי").

28. ככלל, יכולתו של אדם, שהונחלה לו מנה בצוואה, להסתלק ממנתו מוסדרת בסעיף 6 לחוק הירושה כדלקמן:

"6. (א) לאחר מות המוריש וכל עוד לא חולק העזבון רשאי יורש, בהודעה בכתב לרשם לענייני ירושה, או לבית המשפט כאשר הענין הועבר אליו לפי סעיף 67א, להסתלק מחלקו בעזבון, כולו או מקצתו, או ממנה שהוא זכאי לה על פי צוואה, כולה או מקצתה.

(ב) מי שהסתלק מחלקו בעזבון, רואים אותו במידה שהסתלק כאילו לא היה יורש מלכתחילה; אין הסתלקות לטובת אדם אחר, אלא לטובת בן-זוגו, ילדו או אחיו של המוריש".

29. הלכה פסוקה היא שאין סעיף 6 לחוק הירושה מונע בדיקת תוקפה של הסתלקות לפי הדין המהותי:

"סעיף 6 קובע אך מהם סדרי הדין בדבר הסתלקות ... סעיף זה אינו קובע באילו נסיבות, אם בכלל תיחשב ההסתלקות מבחינת הדין הסובסטאנטיבי כפגיעה בלתי צודקת בזכויותיהם של צדדים שלישיים כלפי היורש. בשלב השני, בהתקיים נסיבות המעלות חשד לפגיעה בזכויות

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 27361-06-13 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 37117-03-18 XXX נ' XXX ואח'

צדדים סמוכים, ייבחנו את מעמדו של היורש שבחר לנטוש את ירושתו, גם במסגרת הדינים הכלליים הרלוונטיים – קרי דיני פשיטת הרגל, אם הוכרז החייב פושט-רגל, דיני החוזים, דיני הבטוחות, ואף, במקרים מיוחדים, לפי הילכות השיתוף בין בני-זוג כפי שנתגבשו בבית-משפט זה" (ראו: ע"א 4372/91 סיטין נ' סיטין, פ"ד מט(2) 120, 130 להלן: "פסק דין סיטין").

30. הדין הכללי החל, ככל שמדובר בהסתלקות מעיזבון, הוא חוק החוזים (ראו: פסק דין מחקשווילי בפסקה 10 לפסק-דינה של כב' השופטת ברלינר). ראו דברי הנשיא דאז, כב' השופט שמגר, בפסק דין סיטין: "האכסניה הראויה יותר לבחינת תוקפה של הסתלקות מירושה במסגרת המשפט הפרטי הינה דרישת תום הלב המופיעה בסעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי) והמוחלת על הסוגיה שלפנינו מכוח סעיף 61 לחוק זה. תום הלב הוא העיקרון המשווה בצורה המאוזנת ביותר בין זכותו הפרסונאלית של אדם שלא ליטול חלק ברכוש "שהונחת" עליו לפתע עקב פטירת קרוב משפחתו, לבין זכויותיהם של צדדים סמוכים לו התובעים את מחויבויותיו כלפיהם. עיקרון זה אינו תובע אלטרואיזם, אלא אמות מידה הוגנות וסבירות ביחסים שבין אנשים (ד"נ 22/82 בית יולס בע"מ נ' רביב משה ושות' בע"מ ואח' [7], בעמ' 484). לצורך תחימתו של העיקרון במקרה דנא יש לבחון אם קיימת דרך מקובלת ונאותה להסתלקות בלא להותיר משקע קשה על הנושים שבפתח..."

31. בפסק דין סיטין דן בית המשפט העליון בתוקף הסתלקות, כאשר היא נועדה למנוע מנושים לגבות את חובם. בפסק הדין נקבעו אמות המידה מתי הסתלקות תעלה כדי חוסר תום לב: "אבן הבוחן לשלילת תום ליבו של אביטל הנה, האם השימוש בזכות ההסתלקות נעשתה על מנת לסכל את זכויות אשתו (והנושה בן צבי שפרש מהמרוץ עקב ההסכם עם המערער), או מטעם ריאלי אחר". דהיינו קיימת הבחנה בין הסתלקות שנעשתה על מנת לסכל זכויות של נושה ובין הסתלקות בעלת טעם ריאלי אחר.

32. בפסק דינו, קבע הנשיא דאז, כב' השופט שמגר, כי הבחינה תיעשה בשני שלבים: השלב הראשון – בחינת זכותו של המתחלק, אם הסתלקותו נעשתה לפני שחולק העיזבון, על פי סעיף 6 לחוק הירושה. ואילו בשלב השני – "בהתקיים נסיבות המעלות חשד לפגיעה בזכויות צדדים סמוכים ייבחנו מעמדו של היורש שבחר לנטוש את ירושתו במסגרת הדינים הכלליים הרלוונטיים, קרי דיני פשיטת הרגל, אם הוכרז החייב פושט רגל, דיני החוזים, דיני הבטוחות, ואף במקרים מיוחדים, לפי הלכות השיתוף בין בני זוג".

33. ראו דבריו של פרופסור שילה המנוח בספרו "פירוש לחוקי הירושה תשכ"ה 1965" (כרך מעמוד 83) אשר צוטטו בפסק דינה של כב' השופטת שפרה גליק בת"ע (ת"א) 17956-01-16 א.ש.נ' ב.ש. [פורסם בנבו] (11.5.16) בפסקה 23: "שאלה שנדונה בבית המשפט העליון היא היחס שבין הזכות להסתלק לפי סעיף 6, לזכותו של נושה לעקל את חלקו של יורש בעיזבון, לפי סעיף 7 (א). סעיף

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 27361-06-13 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 37117-03-18 XXX נ' XXX ואח'

(5) קובע לענייננו ש"לאחר מות המוריש וכל עוד לא חולק העיזבון.. רשאים נושי היורש לעקל חלקו בעיזבון". בית המשפט המחוזי העדיף את זכותו של נושא היורש המסתלק, וסירב להכיר בהסתלקות שמטרתה למנוע אפשרות של עיקול זכותו של היורש המסתלק בעיזבון. בית המשפט העליון קיבל את הערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי וקבע שבכל מקרה, קיימת זכותו של יורש להסתלק מחלקו בעיזבון לפני שהנושה מעקל את נכסי העיזבון ; אם הסתלק, אין הוא בגדר יורש כלל וכלל, ואין לו אפוא, חלק בעיזבון שאותו אפשר לעקל. ברור שמצב זה עלול להביא לידי תוצאות חמורות ועוול משווע כלפי נושים. על אף היותו ער לכך, ראה בית המשפט העליון את עצמו כפוף ללשון החוק, ולדעתו החוק מתיר להסתלק בצורה כה קיצונית עד ש"רואים אותו.. כאילו לא היה יורש מלכתחילה", אין זה מצב משפטי בריא, המחוקק קבע מסלול מרוצים ומי שמגיע ראשון זוכה. אם החייב מסתלק מהירושה תחילה, אין לנושה זכות לעקל את חלקו בעיזבון, ואם הנושה זריז יותר ומעקל את חלקו של היורש החייב, אין אותו יורש יכול להסתלק" (ההדגשות שלי- ש.ב.).

34. בפסק דין סיטין נפסק כי מאחר שהוכח שמטרת ההסתלקות היתה למנוע מאשתו של המסתלק לקבל את הזכויות המגיעות לה כנושה, דינה להתבטל, שנאמר: "בעת שהסתלק אביטל מירושתו היה זה ברור כי אינו מסוגל לפרוע את חובותיו לנושיו בלא שייעזר בנכסים הכלולים בחלקו בירושת אמו. בהתאם לכך, משמעותה המיידית והברורה כשמש של ההסתלקות הינה מניעת זכויות אשתו כנושה. גם ההסבר שניתן על-ידי האחים להצדקת ההסתלקות, ולפיו יש לשמור על אביטל מפני עצמו ואין זה רצוי שיירש את חלקו, אינו נראה לי כלל ועיקר. על-פי פשוטם של דברים - בלא שאביטל יסתלק מירושתו, ייטרף הרכוש מידיו. הדרך להברחת הנכסים מידי הנושים הולבשה בכסות חוקית, מתוך סברה כי בדרך פורמאלית זו ניתן יהא לפעול בחסות החוק. התמורה שניתנה בעבור ההסתלקות הייתה סימולציה בלבד ולא היוותה את מרכז הכובד בשיקולי ההסתלקות. בנסיבות אלו, ההפחתה מיכולת המימוש של הנושים אגב הסתלקות הינה בניגוד לחובת הקיום בתום-לב ושלא בדרך מקובלת - ועל-כן ניתן לבטלה".

ובענייננו אנו:

35. מהפסיקה אשר נסקרה לעיל עולה כי השאלה אשר עלינו לבחון הינה: האם השימוש בזכות ההסתלקות נעשתה על-מנת לסכל את זכויותיה של התובעת (אשר מעמדה הינו נושה של פלוני, בעלת זכויות בנות אכיפה כלפי פלוני, התובעת את דמי המזונות שלא שולמו לה לאורך השנים, והצטברו לסכומים נכבדים במסגרת תיק ההוצל"פ), או מטעם ריאלי אחר.

36. על מנת להבין את השתלשלות העניינים במקרה דנן, להן אפרט את האירועים הרלבנטיים לענייננו (עלו מהחומר שבתיקים (ובתיקים הקשורים), ומהמסמכים שהוצגו בפניי) לפי רצף כרונולוגי:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 27361-06-13 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 37117-03-18 XXX נ' XXX ואח'

- א. ביום 2.1.13 נחתם הסכם בין פלוני לבין אלמוני ופלונית (נספח "1" לתיקיית הנספחים שצורפה לתצהירי העדות הראשית מטעם האחים מיום 26.9.19) לפיו פלוני להסתלק מחלקו בירושת המנוח לטובת פלונית ואלמוני.
- ב. ביום 20.1.13 נחתם הסכם בין פלוני לאלמוני, לפיו פלוני נטל הלוואה מאלמוני לצורך רכישת הרכב. ראו: נספח "ג" לתביעה המקורית.
- ג. ביום 21.1.13 נרכש הרכב (ראו: רישיון לרכב. נספח "ב" לתביעה המקורית).
- ד. ביום 27.1.13 נרשם משכון ברשם המשכונות- מס' XXX (ראו נספח "ב" לתביעה המקורית).
- ה. ביום 13.6.13 הוגשה התביעה המקורית.
- ו. ביום 20.6.13 ניתן צו עיקול זמני, ברישום בלבד, על זכויותיו של פלוני ברכב, ועל חלקו של המנוח בבית ב-XXX.
- ז. ביום 12.5.14 הוגשה בקשה לתיקון צו קיום צוואה בהסכמת יורשי המנוח. הבקשה הוגשה בגין רצונו של פלוני להסתלק מחלקו לטובת פלונית ואלמוני. לבקשה צורף תצהיר הסתלקות חתום על ידי פלוני מיום 11.5.14. ביום 17.7.14 ניתנה החלטת כב' הרשמת אולגה גורדון, לפיה היא מעבירה את הבקשה לבית המשפט. הבקשה הועברה לטיפולו של כב' השופט בן ציון ברגר.
- ח. ביום 22.11.15 ניתן פסק דינו של כב' השופט בן ציון ברגר בת"ע 52170-07-14 לפיו הבקשה לא עמדה בתנאי סעיף 72 לחוק הירושה ובתנאי סעיף 6 לחוק. נכס המקרקעין של העיזבון נרשם בהתאם לצו ומשכך חולק העיזבון, וכן לא הוכחו עובדות חדשות או טענות שלא היו בפני בית המשפט בעת מתן הצו. משכך, נדחתה הבקשה. עוד ציין כב' השופט ברגר כי הצדדים רשאים לערוך ביניהם הסכם חלוקת עיזבון.
- ט. ביום 20.3.16 הגישו יורשי המנוח בקשה לאישור הסכם החלוקה.
- י. ביום 1.8.16 ניתן פסק דינו של כב' השופט בן ציון ברגר בת"ע 40338-03-16 לפיו בנסיבות לפיהן לא הוגשה תגובת ב"כ היועמ"ש לבקשה בחלוף 4 חודשים, כב' השופט ברגר אישר את ההסכם אף ללא קבלת תגובת ב"כ היועמ"ש ונתן לו תוקף של פסק דין.
37. מהרצף הכרונולוגי המפורט לעיל עולה כי צו קיום הצוואה ניתן ביום 2.3.08, ואילו הבקשה לתיקון צו קיום צוואה הוגשה רק ביום 12.5.14, קרי לאחר למעלה מ-6 שנים לאחר מכן, וזאת פחות משנה לאחר הגשת התביעה המקורית (13.6.13). קרי, אם לנקוט בלשונו של פרופסור שילה המנוח "במסלול המרוצים", שנוצר לפניי בתיק זה, התובעת הגיעה ראשונה (ראו: ת"ע (ת"א) 17956-01-16 א.ש נ' ב.ש [פורסם בנבו] (11.5.16)) ולאחר שנדרשתי לתשתית הראייתית שבפני, השתכנעתי שהסתלקותו של פלוני נעשתה בחוסר תום לב. ואבאר דבריי.
38. במועד הסתלקותו של פלוני מירושתו היה לו חוב לתובעת בתיק ההוצל"פ (אשר הלך וגדל). ואולם, מן העבר השני, היו לו נכסים שירש מאביו המנוח. בהתאם לכך, משמעותה המיידית והברורה כשמש של ההסתלקות הינה מניעת זכויות התובעת כנושה. בלא שפלוני יסתלק מירושתו, הרכוש

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-06-27361 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 18-03-37117 XXX נ' XXX ואח'

יעבור לתובעת (אשר במועד ההסתלקות הראשונה (12.5.14) כבר נקטה בהליך (התביעה המקורית) והוטל עיקול במסגרתו) וזאת האחים ניסו למנוע.

39. כאמור, במועד הגשת התביעה המקורית גובה החוב בתיק ההוצל"פ עמד ע"ס למעלה מ-60,000 ₪

(ראו: סעיף 7 לתביעת גביית המזונות המקורית). האחים היו מודעים כל העת לחוב בתיק

ההוצל"פ. ראו לעניין זה דבריו של פלוני בחקירתו הנגדית בדיון מיום 25.6.15 שהתקיים במסגרת תמ"ש 13-10-5580 (בעמ' 22 בשורות 12-13):

"ש. מה גובה החוב בהוצל"פ?

ת. בסביבות 170,000 ₪".

לטענת פלוני, הסיבה שבגינה הוא אינו משלם את חוב המזונות הינה מחסור בכספים, כלשונו (בעמ' 22 בשורות 2-7):

"ש. מדוע אינך משלם את המזונות?

ת. הכנסתי לא מספקת כדי לשלם את הוצאות המחייה שלי, גם הוצאות המחייה של הילדים

שנמצאים אצלי לפחות חצי מהזמן אם לא יותר ולא נשאר לי יותר כסף לשלם מזונות, אני גם

חייב כסף בנוסף כי זה לא מספיק לי.

ש. למה אתה לא משלם משהו על החשבון? בכל זאת היא חד הורית, הם אצלה חצי מהזמן.

ת. אין לי כסף לשלם".

40. ראו גם: חקירתו של אלמוני בדיון מיום 25.6.15 שהתקיים במסגרת תמ"ש 13-10-5580 ממנה

עולה כי הוא בקיא בהליכי הוצל"פ המתנהלים כנגד פלוני וכן ידוע לו גובה החוב (בעמ' 16 בשורות 24-27):

"ש. מה מונע ממנו לעבוד?

ת. מידי פעם מרשתך, לוקחת לו את האוטו, מכניסה אותו לבית סוהר. היא ניסתה לתפוס את

האוטו מס' פעמים למרות שהאוטו משועבד לי, זו ערובה היחידה לכספים הרבים שהוא חייב

לי".

ובהמשך דבריו (בעמ' 17 בשורות 24-30 ובעמ' 18 בשורות 1-6):

"ש. למה אין לפלוני חשבון בנק על שמו.

ת. יש על שמו. הוא מוגבל.

ש. האם ידוע לך שהגבלת החשבון של פלוני בגין ההלכים בהוצל"פ?

ת. כן.

ש. כמה פעמים פלוני נעצר בשל פקודות מעצר אתה יודע?

ת. אני זוכר לפחות 3.

ש. אתה יודע כמה כסף שילם כדי לצאת מאותם מעצרים?

ת. זוכר שהיה פעם 8, 6, פעם מבית משפט עוד 6, אלפים. הכל רשום, זה כסף שרשום כי אני

משלם את זה.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-06-27361 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 18-03-37117 XXX נ' XXX ואח'

ש. חוץ מהפקודה שXXX שילמה.

ת. היא גם קיבלה החזר אחר כך.

ש. אתה יודע כמה החוב בכללותו?

ת. לדעתי עומד היום בסביבות 170,000 ₪."

41. האחים העידו בפני כי מטרת הסכם החלוקה הייתה למנוע מהתובעת מימוש הנכסים לטובת החוב שנצבר לזכותה. ראו דברי אלמוני בדיון מיום 14.9.17 (בעמ' 52 בשורות 4-1) :

"ש. אין קשר בין ההזדרזות לערוך הסכם חלוקה לבין זה שאתם מנהלים הליכים בבית משפט?

ת. יכול להיות שיש קשר, אני לא רואה מה הבעיה. יש כאן עניין שהתובעת מנסה להכניס לנו יד

לכיס. וכל מה שנשאר לנו זה להתגונן וזה זכותי. אני לא רואה משהו ... ברור שאם לא הייתי

נתבע ואם לפלוני לא היו חובות גם לא הייתי עורך הסכם בכתב. זה די ברור."

(ההדגשות שלי- ש.ב).

ראו גם : דברי אלמוני בחקירתו בדיון מיום 2.2.20 (בעמ' 22 בשורות 18-25) :

"ש. כמו שאתה מבין, מנגד יש חוב בתיק ההוצל"פ.

ת. של פלוני. לא חוב שלי. יש חוב של פלוני כלפינו.

ש. ויש חוב של פלוני בתיק ההוצל"פ.

ת. נכון.

ש. אתה סבור כרגע שאתם עדיפים על תשלום המזונות בתיק ההוצל"פ?

ת. בעיניי כן. אני לא בחרתי בקשר של פלוני עם התובעת, לא בחרתי להביא את הילדים עם

התובעת, ולכן בעיניי נעזב לרגע את ההתייחסות ההומנית, הכסף שפלוני חייב לי קודם לכל

דבר אחר. כולל הילדים שהם האחיינים שלי ואני מאוד אוהב אותם."

(ההדגשה שלי- ש.ב).

ובהמשך דבריו (בעמ' 24 בשורות 5-21) :

"ש. אתה יודע להסביר לי מדוע במועד שהגשתם את ההסכם של 2016 לביהמ"ש לקבל אישור

לא טרחתם ליידע את התובעת שפלוני מעביר אליכם את הזכויות שלו?

ת. אין לי שום אינטרס לעשות את זה. אני לא חייב לתובעת כלום. אין לי שום אינטרס ליידע

אותה.

ש. אבל פלוני חייב ליידע אותה.

ת. זאת בעיה של פלוני.

ש. מי ישלם את המזונות?

ת. לא יודע. בטח לא אני. האם התובעת יידעה אותי לגבי החוב שהיא גובה מפלוני? למה היא לא

יידעה אותי בתיקים שפתחה? זה פועל לשני הכיוונים. לשיטתך, אני גם נושה, היא הייתה

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 27361-06-13 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 37117-03-18 XXX נ' XXX ואח'

צריכה ליידע אותי שהיא גובה ממנו כסף, הכספים שלי בסיכון. אני יודע מה זה נושה, מבחינת עברית לא מבחינה משפטית. ש. מבחינת עברית, גם אתה וגם התובעת נושים, נכון? כן.

ש. אז כשאתה בעצם מממן לפלוני רכישת רכב, נגיד. אתה עכשיו אומר שהוא חייב להשיב לך את הכסף בחזרה. אני אומר לך שכרגע, הכסף הזה אם יש לו הוא צריך להחזיר קודם לתיק ההוצל"פ. מה אתה אומר על זה? ת. זה לא ישנה את מה שאני חושב. כבר השבתי על זה". (ההדגשות שלי- ש.ב.)

סבורני כי הדברים מדברים בעד עצמם, ומעידים על חוסר תום הלב בהתנהלות האחים, במטרה להבריח את הנכסים לידיהם, על מנת לאיין את האפשרות של התובעת לפרוע את החוב באמצעות חלקו של פלוני בירושה, כמו גם על ניסיון ליצור מציאות משפטית בפועל שמהותה הלכה למעשה הינה העדפת נושים. דומני כי אין האחים יכולים לקבוע את סדר הנשייה, ובעשותם כן, נהגו בחוסר תום לב.

ראו לעניין זה גם את דברי פלוני בעדותו בדיון מיום 14.9.17 (בעמ' 36 בשורות 13-26):
"ש. ולצורך העניין היה לך נוכח לסיים את פרשת חלוקת העזבון ולנפנף את הרכוש ממך הלאה? מה גם שהאחים שלך התנדבו לקחת עליהם את כל האחריות?
ת. היה לי נוח שיהיה לי איזשהו סוג של תשלום לשלם להם עבור ההגנה המשפטית שהם הולכים לתת לי, כי בלי זה לא היתה לי ההגנה משפטית. זו היתה צורת התשלום היחידה שיכולתי לתת להם. מה גם שזה היה ברוח ההסכם שעשיתי עם אבא שלי ב 2002.
ש. עם הרוח הזה שיש לך חוב מזונות לשלם ובעצם, כמו שאתה אומר, אין לך יכולת לפרוע, ומאותו רכוש ניתן יהיה לשלם את חוב המזונות שתפח ל 200 אלף ₪ זה לא עניין אותך?
ת. החוב קודם כל הולך לאבא שלי שנתן את הכסף לי ולתובעת, שמעולם לא החזרו והחוב הזה רובץ עליה בדיוק כמו שהוא רובץ עלי. החוב אח"כ הולך לכספים שהאחים שלי הוציאו מהכיס כדי לשלם את המזונות שבית המשפט כפה עלי לשלם, בצדק או שלא בצדק, אבל הייתי צריך לשלם כספים – האחים שלי הוציאו מהכיס כספים בשביל שאני אוכל להמשיך לעבוד ולראות את הילדים שלי ולגדל את הילדים שלי, בלי שאשב בכלא כל חמש דקות. אז הם היו ראשונים. כשיכולתי לשלם – שילמתי. כשהילדים שלי היו צריכים כסף, הם קיבלו כסף, לפני שאשלם לתובעת, כי התובעת לקחה את הכסף ועשתה איתו דברים אחרים". (ההדגשות שלי- ש.ב.)

גם כאן, הדברים מדברים בעד עצמם, כאשר ברי כי החייב עצמו, קרי פלוני, אינו יכול לקבוע את סדר הנשייה, ובעשותו כן, נוהג הוא בחוסר תום לב.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 27361-06-13 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 37117-03-18 XXX נ' XXX ואח'

42. נדבך נוסף בחוסר תום הלב אשר הפגינו האחים הינו חוסר תום לב דיוני. סבורני כי אילו השימוש בזכות ההסתלקות לא הייתה נעשית על-מנת לסכל את זכויותיה של התובעת, היה ראוי כי תהא שקיפות מלאה לכל אורך ההליך, החל מרגע הגשתו לראשונה (12.5.14) והשקיפות הייתה צריכה להתבטא ביידוע התובעת אודות ההליכים המתנהלים במקביל בפני כב' השופט בן ציון ברגר (ת"ע 52170-07-14 ות"ע 40338-03-16). שקיפות כזו לא הייתה במקרה דנא, ואני סבורה כי ללא שקיפות שכזו, נהגו האחים בחוסר תום לב דיוני הן כלפי בית המשפט והן כלפי התובעת.
43. ראו לעניין זה דברי פלוני בדיון מיום 25.6.15 שהתקיים במסגרת תמ"ש 5580-10-13 בהתייחס להסתלקותו מהעזבון (בעמ' 34 בשורות 2-4):
- "ש. בפועל, אתה צריך לחתום על טפסים. מתי חתמת על הטפסים?
- ת. אני סומך על האחים שלי והם עליי. לא עשינו הסכם. חתמתי על הצהרה שאני מוותר לאחים שלי על החלק בירושה ולא הלכתי לבימ"ש".
- (ההדגשות שלי- ש.ב).
- ראו גם: דבריו של פלוני בעדותו בדיון מיום 14.9.17 (בעמ' 33 בשורות 25-32 ובעמ' 34 בשורות 1-17):
- "ש. זה נכון שבשנת 2014 הגשתם בקשה לתיקון צו קיום צוואה של אביך?
- ת. אני לא בקיא בתאריכים, אבל בשלב כלשהו הגשנו בקשה כזו. אני לא זוכר תאריך מדויק.
- ש. למעשה, הבקשה הזו הוגשה שנה אחרי שהתיק הזה – שאנחנו פה בגללו – נפתח.
- ת. נו, אוקיי. ו?
- ש. אני אזכיר לך שאותה בקשה לתיקון צו קיום צוואה נדחתה, נכון?
- ת. כן.
- ש. ואז, במרץ 2016 אחרי שהבקשה לצו קיום צוואה נדחתה. פניתם שוב לבית המשפט והגשתם בקשה לאישור חלוקת עזבון, הסכם חלוקת עזבון, נכון?
- ת. כן.
- ש. ולפי אותו הסכם שנחתם ב 2016 אתה מעביר את כל הזכויות שיש לך לאחים שלך?
- ת. כן, זה מה שאמרתי גם קודם.
- ש. וכל זה בעצם נעשה כשבמקביל מתנהל ההליך פה.
- ת. זו שאלה?
- ש. זו שאלה.
- ...
- ש. כל זה נעשה בזמן שאתה מנהל פה הליך, נכון?
- ת. נכון.
- ש. ידוע לך אם במסגרת אותה בקשה שהגשתם, לאישור הסכם חלוקת עזבון, עדכנתם את בית המשפט שמתקיים כאן הליך?

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-06-27361-XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 18-03-37117-XXX נ' XXX ואח'

1 ת. כרגע אני לא זוכר, אבל מה שאני יכול להגיד שמ- 2014 ועד 2016 התיק היה בעבודה – כי זה
2 הלך לב"כ היועמ"ש כי היה צריך לבדוק אם אפשר לאשר או לא".

3
4 ובהמשך עדותו (בעמ' 36 בשורות 1-12):

5 "ש. לא חשבת שכדאי להסב את תשומת לבם שכדאי לעדכן את בית המשפט שיש פה תיק
6 שמתנהל, לעניין הזכויות במקרקעין?

7 ת. לא הייתי מעורב בתיק הזה, לא יכולתי להגיד להם כלום.

8 ש. הם עשו את זה בלעדית?

9 ת. כן, בהסכמתי.

10 ש. אז ידעת על זה?

11 ת. זה תיק שהתנהל מ-2014 ובשלב מסוים הם לא היו צריכים אותי. כנראה שהם קיבלו ייעוץ

12 משפטי, אני לא יודע. לא הייתי צד בעניין, לא עמדתי בבית המשפט, לא היתה לי שום נגיעה.

13 ש. לא חשבת לרגע אחד לומר להם, תשמעו, מבחינת המנהל התקין וחובת תום הלב שלי, חייבים

14 לעדכן את בית המשפט שידע שיש הליך מקביל שמתנהל, שלא יקבל החלטה שיכולה

15 להשפיע על תיק אחר? לא חשבת על זה?

16 ת. לא".

17 (ההדגשות שלי- ש.ב.).

18
19 ייאמר כי עדותו של פלוני לא הייתה מהימנה עלי כלל ועיקר.

20 בדיון שהתקיים בפניי מיום 25.6.15 פלוני העיד כי הוא לא הלך לבית המשפט, כאשר בה בעת

21 התנהל הליך במקביל: ת"ע 14-07-52170.

22 עיון בתיק העיזבון הנ"ל מלמד על מעורבות גדולה מאד של פלוני בתיק. כך, בתיק הוגשו 3 מסמכים

23 חתומים על ידי פלוני לבדו:

24 א. ביום 22.12.14 הגיש פלוני "כתב תגובה עפ"י החלטה מיום 30/7/14" חתומה על ידו.

25 ב. ביום 24.12.14 הוגשה על ידי פלוני "תגובה עפ"י החלטת כבודו מיום 20.11.14". יצוין כי

26 לתגובה צורף תצהיר החתום על ידי פלוני מיום 1.9.14 ואושר על ידי באת כוחו בהליכים

27 המתנהלים בפניי (עו"ד סמדר וינברג).

28 ג. ביום 17.9.15 הגיש פלוני "כתב הבהרה מטעם המבקש" הנפרס על פני 21 עמודים (כולל

29 נספחים).

30 דומני כי בעדותו בפניי נעשה ניסיון להסתיר את האמת העובדתית, ובכך חשף פלוני את חוסר תום

31 הלב בהתנהלותו.

32 לשם סיבור האוזן, ראו סעיף 19 לכתב ההבהרה שהוגש מטעם פלוני בת"ע 14-07-52170 המבהיר

33 את האירוניה בטענותיו של פלוני:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-06-27361 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 18-03-37117 XXX נ' XXX ואח'

19) מכאן, כי המבקש הצהיר כי הוא פועל בתום לב מוחלט בהתאם למצוות סעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 – הגם שאין צורך בכך, ואינו מסתיר מפני איש את נכסיו, אלא להיפך הוא הנכון, המבקש מעוניין להחזיר את חובותיו לאחיו ותו לא.

44. ראו לעניין זה גם: דבריו של אלמוני בדיון מיום 14.9.17 (בעמ' 49 בשורות 24-31):

"ש. היית בקשר עם העורך דין שטיפל בנושא?

ת. כן.

ש. הזכרת לו שיש תיקים שמתנהלים פה בבית המשפט?

ת. אני לא צריך, זה לא מחובתי, זה לא תיק שלי.

ש. אתה חלק מהנתבעים בתיק הזה, זה לא נגדך?

ת. אבל זה לא מחובתי לטפל בהתנגדויות בתיק, יש עורך דין ויכול היה להתנגד להליך שעשינו,

עשינו את ההליך הזה באור יום ולא במחשכים, בית משפט אישר אותו ויש פסק דין חלוט על

כך".

ובהמשך דבריו (בעמ' 50 בשורות 22-3):

"ש. כשאתה מדבר על עורך הדין של הצד השני, אתה מדבר על עורך הדין של התובעת?

ת. כן. היו כמה הליכים וזה לא ההליך הראשון שאני נקרא לתת עדות. פה אני גם נתבע. אתה

מדבר על זה שצריך לעדכן את בית המשפט. זה לא מתפקידי לעדכן את בית המשפט בהליכים

משפטיים, זה התפקיד של מי שיש לו עניין בנושא. כמו שאף אחד לא מתנדב לעשות את

העבודה שלי אני לא מתנדב לעשות עבודה של מישהו אחר. לכל אחד יש את העבודה שלו.

ש. אתה מבין כשערכת את ההסכם השני והגשת אותו לאישורו בבית משפט שפלוני מוותר על

הזכות בבית XXX ועל זכויות שלו במגרש ב-XXX והן עוברות אליך ואל פלונית הוא נשאר

בלי זכויות?

ת. נכון.

ש. כשמתנהל פה תיק נוסף שבו התובעת מנסה לגבות חוב במחלוקת בהוצל"פ עבור מזונות ופלוני

אין לו כסף, אז התובעת אומרת שיש לו זכויות בדירה ב-XXX וב-XXX ואפשר יהיה משם

לקחת את הכסף ולשלם את החוב.

ת. נכון.

ש. ברגע שאתה עושה פעולה שמנסלת גם אם זה בהסכמה את פלוני מאותן זכויות. התובעת לא

יכולה לעשות שום דבר כי לפלוני אין זכויות. האם אתה לא חושב לנכון שצריך לעדכן גם את

בית המשפט וגם צדדים מעורבים אחרים שמתנהלים הליכים שיכולים לפגוע בזכויות

שלהם?

ת. אני ערכת את ההסכם הזה עם עורך דין. לפי מיטב ידיעתי עשינו את ההסכם הזה כחוק.

ההסכם הוגש לאותו בית משפט, בית המשפט היה יכול למסור אינפורמציה למי שהוא רוצה

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-06-27361 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 18-03-37117 XXX נ' XXX ואח'

1 צד בעניין, זה לא התפקיד שלי. כמו שאותי לא עדכנו בהרבה הליכים אחרים שאני קשור

2 אליהם. השאלה אם אני מואשם במשהו שעשיתי שלא כדין?"

3 (ההדגשות שלי- ש.ב.)

4

5 45. ואולם, כפי שהובהר במהלך עדותו של עו"ד ג', עורך הדין שייצג את האחים בהליכים שהתנהלו

6 בפני כב' השופט בן ציון ברגר, בדיון מיום 3.3.20 אף אחד מהאחים לא עדכן אותו בדבר קיומם של

7 הליכים אשר יש בהם כדי להשפיע על הסכם החלוקה ואישורו. ראו דברי עו"ד ג' (בעמ' 27 בשורות

8 25-32 ובעמ' 28 בשורות 1-3):

9 "ש. באותו מועד, סיפרו לך גם שלפלוני יש הליכים בהוצל"פ? חוב מזונות?

10 ת. לא. לא שיתפנו. אני לא חושב שאני צריך להתערב.

11 ש. הם סיפרו לך שבין פלוני לתובעת, התובעת כאן, מתנהל גם הליך בבימ"ש לענייני משפחה?

12 הליך נוסף?

13 ת. לא. הם אמרו שיש בעיות. לא נכנסתי לעומקם של דברים. אמרו שיש בעיות אבל לא... אמרו

14 שיש הליך גירושין, זהו.

15 ש. לא סיפרו שיש תביעה למתן סעד הצהרתי שבו התובעת מבקשת שיכריז על פלוני כבעלים על

16 פי חלקו בצו הירושה בנכסי מקרקעין ששייכים לעיזבון?

17 ת. לא. לא סיפרו. הדבר שעושים זה בודקים בנסח. אבל בנסחים לא רשום צו או משהו כזה.

18 ש. אבל האם קיבלת מידע על סעד הצהרתי?

19 ת. לא לא שמעתי אף פעם. לא שמעתי על הליך."

20 (ההדגשות שלי- ש.ב.)

21

22 ובהמשך עדותו (בעמ' 31 בשורות 32-23 ובעמ' 32 בשורות 1-7):

23 "ש. מאחר ובאותו הזמן מתנהלים הליכים בין פלוני שהוא אחד מהיורשים לתובעת כאן, חוץ

24 מההליך הזה.

25 ת. יש עוד הליך חוץ מזה?

26 ש. כן. מדוע למעשה בבקשה לאישור ההסכם, לא טרחת לצרף את התובעת כאן כמשיבה?

27 ת. לא ידעתי על קיומה. אני לא יודע מי זאת. לא מכיר לא אותה לא אותך ולא את עורכת הדין

28 הזאת. זה פעם ראשונה שאני פוגש. לא מכיר.

29 ש. מתי האחים סיפרו לך שהם מתנהלים פה בהליכים נוספים חוץ מהעיזבון?

30 ת. אני לא זוכר שאמרו לי שיש התנהלות של הליכים משפטיים בדיוק. אמרו שיש הליכי

31 גירושין. כמו הליכי גירושין, בדרך כלל הם לא נעימים.

32 ש. אם היית יודע על הליכים נוספים כאן, לצדדים של הסכם העיזבון...

33 ת. היית מתריע...

34 ש. מה היית עושה אחרת?

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-06-27361 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 18-03-37117 XXX נ' XXX ואח'

ת. לא הייתי פועל אחרת. אבל כן הייתי מתריע בפניהם שיכול להיות שההסכם לא יתפוס כי יש זכות ראשונים. אני לא יודע על מה היא תבעה. אם היא תבעה על מזונות אז ברור שזו זכות נשייה ראשונית. הזכות שלהם לא תחזיק מים. ברוב המקרים היא לא מחזיקה מים, גם אם רושמים ומעבירים בטאבו מקבלים אישור מבימ"ש, עדיין זה לא היה. למרות שבמקרים מסויימים, אני גם מכיר".

(ההדגשות שלי- ש.ב.).

46. בנסיבות דנו, לא מצאתי כי ההסתלקות נעשתה מטעם ריאלי אחר, מלבד סיכול זכויותיה של התובעת. הלכה למעשה, פלוני הגיש בקשה לתיקון צו קיום צוואה ותצהיר הסתלקות מחלקו בעיזבון, כאשר תלויה ועומדת ביחס אליו תובענה בפני בית המשפט ומתנהלים הליכים לגביו (התביעה המקורית), לרבות קיומו של צו עיקול שניתן עוד ביום 20.6.13 ביחס לנכס העיזבון ממנו מבוקשת ההסתלקות, ובהמשך הגיש הסכם חלוקה המתייחס לאותו עיזבון, כל אלה מלמדים על ניסיון להברחת הנכסים לידיהם של האחים בחוסר תום לב, תוך התעלמות מהחלטת בית המשפט לעניין עיקול הנכסים, ותוך כדי בירור התביעה הנוגעת לנכסים אלו.

47. בהקשר זה ייאמר כי העובדה שבבקשה לאישור הסכם החלוקה אשר הוגשה ביום 20.3.16 לבית המשפט לא צוין שמו של פלוני (וזאת למרות שהוא אחד מהצדדים להסכם החלוקה, ניתן אף לומר צד קרדינלי) מעלה תהיות. ייאמר כי אין בעובדה שבפסיקתא שנחתמה על ידי כב' השופט בן ציון ברגר ביום 11.1.17 מופיע שמו של פלוני כדי למנוע תהיות כמפורט לעיל.

48. גם בהתייחס לתמורה שניתנה בעבור ההסתלקות, לא הוברר דיו האם ערכם של הנכסים עליהם ויתר פלוני לטובת אחיו במסגרת הסכם החלוקה שווי ערך לחובו לאחים. ראו לעניין זה עדותו של פלוני בדיון מיום 14.9.17 (בעמ' 36 בשורות 31-27 ובעמ' 37 בשורות 8-1):

"ש. והזכויות האלו שעברו לאחיד – מכסים את החוב שאתה חייב להם?

ת. לא. אפילו לא קצת

ש. כמה שוות הזכויות האלו?

ת. אין לי מושג.

ש. אז איך אתה יודע שזה לא מכסה?

ת. אני עושה חשבון פחות או יותר – דירה בXXX, נורא מפוארת נניח – עולה מיליון וחצי שקל. הבית של ההורים שלי הולך להתפרק והוא שווה פחות. 1/16? זה פחות מ 100 אלף ₪. זה חשבון ככה באוויר. האדמות? אם הן שוות אני לא יודע, 400 אלף? לי יש רבע מזה, זה עוד 100 אלף? סגרנו 200 אלף, ולאחים שלי אני חייב כבר, אני מעריך, חצי מיליון.

ש. מי עורך את החשבון כמה אתה חייב? איך אתה לא יודע?

ת. הם מוציאים כסף, אני לא יודע, הם מעבירים לסמדר את הכסף, זה לא עובר דרכי.

ש. מאיפה יוצא הכסף?

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 27361-06-13 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 37117-03-18 XXX נ' XXX ואח'

ת. אני לא יודע, אתה צריך לשאול אותם".

(ההדגשות שלי- ש.ב.).

אני מוצאת את תשובותיו של פלוני תמוהות, כך בכלל ובפרט כאשר מדובר על אדם שאלו הנכסים היחידים שבבעלותו, ובקלות יתרה מעבירים לאחרים, ללא ביצוע תחשיב מדויק, וללא קבלת חוו"ד שמאיות בנוגע לנכסים.

49. בנסיבות אלו, אני מוצאת כי ההפחתה מיכולת המימוש של התובעת את חובו של פלוני כלפיה אגב הסתלקותו של פלוני מחלקו בעיזבון המנוח, הינה בניגוד לחובת הקיום בתום-לב ושלא בדרך מקובלת - ועל-כן ניתן לבטלה.

50. בשולי הדברים יוער כי להשקפתי, מדיניות שיפוטית ראויה, שתרתיע בפני התנהלות כזו בחוסר תום לב (תוך ניסיון להבריא נכסים בה בעת שמתנהל הליך הנוגע אליהם וניתן צו עיקול ביחס אליהם, ותוך אי ציון עובדת קיומה של תובענה תלויה ועומדת בפני בית משפט זה, בפני מותב אחר בבית משפט זה) שהובילה למצב דברים שבו ניתן פסק דין מפני מותב אחר בבית משפט זה- מצדיקה קבלת התביעה. לדידי מדובר במצב שאין צורך להכביר במילים באשר לחומרתו.

51. כל אלו מובילים למסקנה כי ההסתלקות בוצעה בחוסר תום, קרי ההסכם נחתם בנסיבות של חוסר תום לב, ומכאן דינו להתבטל.

52. העולה מן המקובץ הוא שדינה של התביעה לביטול להתקבל. קרי, הסכם החלוקה מבוטל, הסתלקותו של פלוני מחלקו בעיזבון אינה תקפה.

53. שעה שקבעתי כי הסכם החלוקה מבוטל, כפועל יוצא מכך דין פסק הדין שאישר את הסכם החלוקה מיום 1.8.16- בטל אף הוא.

הטענה לעניין הלוואה לרכישת הרכב:

54. לטענת הנתבעים, פלוני נטל הלוואה מאלמוני לטובת רכישת הרכב. נחתם בין הצדדים הסכם מיום 20.1.13 (ראו: נספח "3" לתיקיית הנספחים שצורפה לתצהירי העדות הראשית מיום 26.9.19). לטענת התובעת, הסכם הלוואה לרכישת הרכב הינו הסכם למראית עין. הנתבעים טענו כי התובעת לא הצליחה להוכיח טענתה.

55. לאחר שמיעת מסכת הראיות, התרשמותי מהצדדים, ולאחר שבחנתי את העובדות והראיות לעומקן – אני סבורה כי יש לקבל את גרסת התובעת לעניין הרכב. מצאתי קשיים וסתירות בלתי

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-06-27361 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 18-03-37117 XXX נ' XXX ואח'

1 ניתנות ליישוב בגרסת האחים באשר לסוגיית הרכב, ועל כן אינני מקבלת את גרסתם. **ובמה דברים**
2 **אמורים?**

3
4 56. ריבוי הגרסאות שנמסרו לבית המשפט בנוגע להלוואה הנטענת אינו מניח את הדעת. כך, בסעיף 3
5 לתצהירו של אלמוני מיום 8.5.13 (הוגש במסגרת הבקשה הדחופה לשחרור רכב תפוס שהוגש
6 במסגרת תיק ההוצל"פ- נספח "ג" לתביעה המקורית) הצהיר אלמוני כי מקור הכספים ששימשו
7 להלוואה היה כספים שהיו ברשותו מירושת אביו המנוח:
8

9 3. עקב מצבו הכלכלי הקשה של אחי נחלצתי לעזרתו והסכמתי להלוות לו כספים
10 לרכישת רכב כהלוואה ומכספים שהיו ברשותי מירושת אביו המנוח.

11 57. בדיון מיום 14.9.17 העיד אלמוני, בניגוד לאמור בסעיף 3 לתצהיר מיום 8.5.13, כמפורט לעיל,
12 לעניין מקור הכספים ששימשו כהלוואה כי הוא לא נגע בכספים שהיו ברשותו מירושת אביו המנוח
13 (בעמ' 51 בשורות 26-21):

14 "ש. מה היה מקור הכסף?"

15 ת. מקור הכסף היה סכומים שהיו בחשבון של אבי שחולקו בזמנו, שאחי והתובעת גם קיבלו
16 ממנו וזה רשום ואפשר לראות העברה על זה. בכסף הזה לא נגעתי ומכירה של XXX שהיה
17 ברשותי ומכרתי אותו גם במזומן והתכוונתי לקנות רכב חלופי. כך עשיתי לדעתי, לקחתי
18 הלוואה כי לא היה לי את הכסף הזה, לקחתי הלוואה על 50 אלף ₪, שזה במקרה סכום מתאים
19 שנתתי לפלוני".

20 (ההדגשה שלי- ש.ב).

21
22 58. זאת ועוד, קיימת סתירה בין המוסכם על פי סעיף 3 להסכם מיום 20.1.13 לבין ההסכם מיום
23 2.1.13 (נספח "1" לתיקיית הנספחים שצורפה לתצהירי העדות הראשית מטעם האחים מיום
24 26.9.19) עליו, לטענת האחים, התבסס הסכם החלוקה, כאשר ההסכם מיום 20.1.13 קבע כדלקמן:

25 "1. הכסף ישמש לקניית רכב לXXX מסוג XXX מס' רישוי XXX.

26 2. הרכב הנ"ל יהיה רשום על שם הלווה וישמש אותו לצורך XXX.

27 3. הכסף יוחזר למלווה במועד עליו יסכימו הצדדים במועד מאוחר יותר.

28 4. כל עוד לא יוחזר מלוא הסכום יישאר הרכב רכוש של המלווה.

29 לצורך הבטחת הסכום הנ"ל ישעבד הלווה את הרכב לטובת המלווה ברשם המשכונות ויצג בפני
30 המלווה אישור על כך".

31 ואילו על פי ההסכם מיום 2.1.13 מהות ההסכם הינה הסתלקותו של פלוני מעיזבון המנוח לטובת
32 אלמוני ופלונית, כאשר המגיע להסתלקות מפורט בכותרת ההסכם ("והואיל" השני):

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 27361-06-13 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 37117-03-18 XXX נ' XXX ואח'

"והואיל: ופלוני קיבל מהאב המנוח לפני מותו, הלוואה בסך: 147,000 ₪ שטרם הוחזרה למנוח וכן קיבל מאחיו, אלמוני ופלוני, הלוואות כספיות בסכומים מצטברים של למעלה מ-300,000 ₪, במועדים שונים {להלן: "ההלוואות"}".

דומני כי אילו ההסכם מיום 2.1.13. אכן היה נחתם במועד זה, הרי שבמועד החתימה על ההסכם מיום 20.1.13 (18 יום לאחר החתימה על ההסכם מיום 2.1.13) אלמוני ופלוני כבר ידעו שההלוואה (הנטענת) בגין רכישת הרכב תשולם מתוך חלקו של פלוני בירושה (ממנו הוא הסתלק על פי ההסכם מיום 2.1.13). בנסיבות אלו, לא ברור מדוע נכתב בסעיף 3 להסכם מיום 20.1.13 כי "הכסף יוחזר למלווה במועד עליו יסכימו הצדדים במועד מאוחר יותר". דהיינו, אין התאמה בין ההסכמות שעלו מההסכם מיום 2.1.13 לבין ההסכמות בהסכם מיום 20.1.13.

וראו לעניין זה דברי פלוני בדיון מיום 25.6.15 שהתקיים במסגרת תמ"ש 5580-10-13 (בעמ' 34 בשורה 3: "אני סומך על האחים שלי והם עליי. לא עשינו הסכם...").

59. בנסיבות אלו, שעה שמערכת ההסכמים שנחתמה בין האחים מעלה סתירות שלא ניתן ליישבן, אני קובעת כי לא הוכח בפני שפלוני נטל הלוואה מאלמוני לצורך רכישת הרכב.

60. לפיכך, למשכון הרשום לטובת אלמוני על זכויותיו של פלוני ברכב אין תוקף.

61. אי לכך, אני מורה על ביטול המשכון שהוטל.

הוצאות משפט:

62. הלכה היא כי "כעניין שבעיקרון, וכנקודת מוצא, יש לפסוק לבעל הדין שזכה בדינו הוצאות ריאליות, כלומר ההוצאות שהוציא בפועל או שהתחייב להוציא. עם זאת זוהי נקודת מוצא בלבד. אין היא נקודת סיום, שכן על היושב בדין לבחון את שיעור ההוצאות הנטען ולבדוק אם מדובר בהוצאות סבירות, מידתיות והכרחיות לניהול ההליך בהתחשב בכלל נסיבות העניין." (ראו: ע"א 2617/00 מחצבות כנרת (שותפות מוגבלת) נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, נצרת עילית, פ"ד ס(1) 600).

63. עוד נפסק כי במסגרת הבחינה האובייקטיבית של סבירות הוצאות המשפט הריאליות של בעל הדין שזכה, ואלו הם:

- א. התעריף המינימלי אינו משמש בדרך כלל אמת מידה לקביעת הוצאות משפט. הוא רף תחתון.
- ב. התנהגות הצדדים להליך, ובכלל זה דרך ניהול ההליך.
- ג. הסעד המבוקש או היקף הסכום השנוי במחלוקת.
- ד. מורכבות התיק ואת הזמן שהושקע בהכנתו.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-06-27361-XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 18-03-37117-XXX נ' XXX ואח'

ה. חשיבות העניין לבעלי הדין (בחינת "האינטרס הרטרופקטיבי" של הצדדים להליך).

אין מדובר ברשימה סגורה של שיקולים. יש לבחון כל מקרה על פי נסיבותיו (ראו: ע"א 2617/00 לעיל).

64. במקרה שלפניי, אין חולק כי התנהלותם הדיונית (והמהותית) של האחים, כמפורט לעיל, מחייבת פסיקת הוצאות ריאליות, תוך התחשבות בשיקולים אשר נסקרו בפסיקה ושמניתי לעיל, כמו גם בעובדה כי התביעה המקורית הוגש לפני למעלה מ- 8 שנים. משכך, אני מחייבת את הנתבעים לשלם לתובעת הוצאות משפט בסך של 15,000 ₪, בצירוף מע"מ כחוק.

סוף דבר:

65. למעלה מן הצורך, לעניין הטענה בדבר ההלוואה שניטלה מהמנוח ע"ס 147,000 ₪ לצורך רכישת בית המגורים של פלונית ופלוני, הרי שהטענה כלל לא נטענה במסגרת ההליכים בין הצדדים בתמ"ש 10-03-27713 (לא בא זכרה בסיכומי האיש מיום 5.9.11) ועל כן לא ניתנה כל התייחסות לכך במסגרת פסק הדין מיום 17.10.11. כמו כן, הדבר כלל לא בא לידי ביטוי במסגרת הסכם הממון עליו חתמו הצדדים ביום 12.10.07 אשר אושר וניתן לו תוקף של פסק דין ביום 26.11.07 (תמ"ש 28790/07). בנסיבות אלו, מתעורר קושי בקבלת הטענה האמורה.

66. בטרם חתימה ייאמר כי לא נעלמו מעיני טענותיהם הנוספות של הצדדים. לא מצאתי לנכון לפרט את מלוא הטענות שהועלו על ידי הצדדים, שכן לטעמי, די במה שפורט לעיל, כדי לבסס את התוצאה אליה הגעתי.

67. נוכח כל האמור והמפורט לעיל, הנני קובעת כדלקמן:

א. התביעה מתקבלת.

ב. הסכם החלוקה מיום 11.3.16 ופסק הדין המאשרו מיום 1.8.16 בת"ע 16-03-40338 מבוטלים בזאת.

ג. המשכון שנרשם על הרכב ברשם המשכונות (מס' XXX) - מבוטל בזאת.

ד. במידת הצורך, ניתן להגיש פסיקתא לחתימתי לצורך יישום הוראות פסק הדין במסגרת תיק ההוצל"פ.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 27361-06-13 XXX נ' XXX ואח'

ת"ע 37117-03-18 XXX נ' XXX ואח'

ה. אני מחייבת את הנתבעים (ביחד ולחוד) לשלם לתובעת הוצאות בסך 15,000 ₪, בצירוף מע"מ כחוק, אשר ישולמו תוך 60 יום, שאם לא כן, יישא הסכום הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד לתשלום במלא בפועל.

ו. פסק הדין מותר לפרסום בהשמטת כל פרט מזהה, תיקוני הגהה ועריכה.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לב"כ הצדדים ותסגור התיקים שבכותרת.

ניתן היום, כ"ח תמוז תשפ"א, 08 יולי 2021, בהעדר הצדדים.

שושנה בר-גור,
שופטת בכירה